

Türkiye Cumhuriyeti
Ticaret Bakanlığı

Republic of Turkey
Ministry of Trade

NAİROBİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

İTHALAT DENETİMLERİ VE TEKNİK ENGELLER

KENYA

Hazırlayan: Dr. Mustafa ALICI

Nairobi Ticaret Müşaviri

Nairobi, 2024

KENYA İTHALAT DENETİMLERİ VE TEKNİK ENGELLER

İçindekiler

<i>YASAL UYARI</i>	iii
1. Kalite altyapısı	1
2. İthalat denetimleri	1
2.1. Genel bilgiler	1
2.2. Sevk öncesi inceleme	2
2.2.1. Birinci yöntem: Gönderi denetimi ve test.....	3
2.2.2. İkinci yöntem: Ürün kaydı.....	3
2.2.3. Üçüncü yöntem: Ürün lisanslaması	3
2.3. Malların muayenesi	3
2.4. Uygunluk sertifikası olmadan gelen mallar	4
2.5. Varış noktası denetimi.....	4
2.6. Bitki sağlığı önlemleri.....	4
2.7. Biogüvenlik denetimleri.....	4
2.8. Helal belgelendirme	5
3. İthalı yasak ve kısıtlı ürünler.....	5
4. İthalat denetiminden muaf eşyalar ve talep edilen belgeler	6
5. İthalat denetimleri özel düzenlemeye tabi ürünler	7
6. Piyasa gözetimi ve denetimi	10
7. Etiketleme	11
8. Diğer önemli hususlar	12
9. Yatırımcılar için yararlı bilgiler	12
9.1. Faydalı linkler	12
9.2. Ulaşılabilecek hukuki & mali danışmanlık şirket ve bürolarına ilişkin bilgiler	13
<i>YASAL UYARI</i>	14

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Nairobi Ticaret Müşavirliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanılarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz.

KENYA İTHALAT DENETİMLERİ VE TEKNİK ENGELLER

1. Kalite altyapısı

Ticaretin küreselleşmesi çağında, pazara giriş, uluslararası standartlara uyumu ve uluslararası olarak tanınan Standartlar, Ölçüm Sistemleri, Uygunluk Değerlendirmesi ve Akreditasyon yoluyla bu uyumun kanıtını gerektirir. Ticaretin kolaylaştırılması ve uluslararası uyumun sağlanması kapsamında Kenya'nın Kalite Altyapısının sağlanması görevi Kenya Bureau of Standards'a (KEBS) verilmiştir.

Kenya Bureau of Standards (KEBS), standartların belirlenmesi, teknik düzenlemeler, ürün güvenliği, ithalat denetimleri ve piyasa gözetimi ve denetimlerinin yapılması ya da yaptırılmasını sağlayan kuruluştur. KEBS internet sitesine www.kebs.org adresi üzerinden ulaşılması mümkündür.

Kenya Standartlar Bürosu'nun 1974'teki kuruluşundan bu yana, ana faaliyetleri sınırlı sayıda yerel olarak üretilen ürün için standartların ve kalite kontrolünün geliştirilmesinden daha kapsamlı standart geliştirme, Ölçüm Sistemleri, Uygunluk Değerlendirmesi, Eğitim ve Sertifikasyon hizmetlerinin sağlanmasına doğru büyümüştür. Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ile Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı'nın (COMESA) kurulmasıyla, KEBS faaliyetleri artık bölgesel düzeyde standartların entegrasyonu, ölçümlerin ve uygunluk değerlendirme rejimlerinin uyumlaştırılması konusunda çalışmaktadır. KEBS ayrıca, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'nı (TBT) desteklemek için Ulusal Sorgulama Noktası faaliyetini yürütmektedir.

KEBS'in faaliyetleri esas olarak; işleyen bir kalite altyapısına, üretim ve hizmet sunumunda üretkenliği artırmaya yardımcı olur. Bu faaliyet, yeni iş kapısı yaratmaya yardımcı olur ve yatırımı teşvik eder. Kaliteli altyapı, sürdürülebilir tüketim ve üretim, sağlık hizmetleri, tüketicinin korunması, çevrenin korunmasında iyileştirmeler yapılmasına yardımcı olur.

Kenya Accreditation Service (KENAS) ise ülkenin ulusal akreditasyon kuruluşudur. KENAS Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) ve Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC) üyesidir. KENAS internet sitesi www.kenas.go.ke adresinde yer almaktadır.

2. İthalat denetimleri

2.1. Genel bilgiler

Kenya'da ithalat denetimlerini yapmaya yetkili kuruluş KEBS'tir. Pre-Export Verification of Conformity to Standards (PVOC)¹ Programı, ilgili ihracatçı ülkelerdeki ürünlere uygulanan, ürünlerin geçerli Kenya standartlarına, onaylı spesifikasyonlara ve diğer geçerli düzenlemelere uygunluğunu garanti altına alan bir uygunluk değerlendirme programıdır.

Kenya'da ithal ürünler sevk öncesi incelemeye tabi olup ülkemizde söz konusu denetimleri yapmak üzere KEBS tarafından yetkilendirilmiş bağımsız kuruluş SGS'dir (www.sgs.com.tr). Denetim sonrasında düzenlenecek uygunluk belgesiyle (Certificate of Conformity, CoC) bu ürünlerin Kenya'ya ihracı mümkün olmaktadır.

Sevk öncesi inceleme sonucunda edinilecek uygunluk belgesi birçok durumda yeterli olmaktadır. Bu belgeye sahip olunmadan ihracat yapılması halinde, eşyanın sahada muayenesi, mahrece iade ya da gümrükte imha yoluna gidilmektedir.

Kenya'da standartlar "Standards Act'a (Chapter 496)" uygun olarak yapılmakta olup ilgili kanunun tam metni

¹ İhracat öncesi standartlara uygunluğun doğrulanması

kenyalaw.org/kl/fileadmin/pdfdownloads/Acts/StandardsActCap496.PDF adresinde bulunmaktadır.

2.2. Sevk öncesi inceleme

7 Haziran 2018'de Standartlar Yasası uyarınca Standartlar (İthalatların Denetlenmesi) Tebliğ yayınlanmıştır. Tebliğ uyarınca, Kenya'ya ithal edilen malların Kenya Standartlarına veya Onaylanmış Spesifikasyonlara Uygunluğunun sağlanması gerekir.

Kenya Standartları Bürosu, sevk öncesi inceleme kapsamında uygunluk kontrolünü malların menşe ülkesinde yapmak üzere tüm dünyada farklı denetim ve gözetim firmalarını atamıştır. Türkiye'de ise SGS Türkiye (<https://www.sgs.com/tr-tr>) şirketi atanmıştır.

Kenya Standartlarına uygun mallar için Uygunluk Sertifikası düzenlenir. Gerekli uygunluk şartlarını karşılamayan mallar için uygunsuzluk raporu düzenlenir. Kenya Standartlarına uygun olmayan malların Kenya'ya girmesine izin verilmeyecek ve masrafları ithalatçıya ait olmak üzere reddedilecek ve/veya imha edilecektir.

Sertifikasyon için değerlendirilen test raporları tanınmış bir laboratuvardan olmalıdır. Tanınmış laboratuvarın mevcut olmayabileceği belirli ürünler için aşağıdaki muafiyetler sağlanmıştır:

Ürün Çeşidi	Test Raporu	Açıklama
Tüketici ürünleri	Tanınmış laboratuvardan alınmış test raporu kullanılır.	Laboratuvarın olmaması halinde PVOC acentesi tarafından ürünlerin yerinde incelenmesi yoluna gidilebilir.
Makine ve yedek parçaları	Üreticinin kendi bünyesindeki laboratuvar test raporları kullanılabilir	Üretici laboratuvarının ISO 9001 sertifika sahibi olması gerekir.
Tıbbi cihazlar	Üreticinin kendi bünyesindeki laboratuvar test raporları kullanılabilir ve Pharmacy and Poisons Board (PPB)'dan izin alınması gerekir.	Üretici laboratuvarının ISO 13485 sertifika sahibi olması gerekir.
Otomobil yedek parçaları	Üreticinin kendi bünyesindeki laboratuvar test raporları kullanılabilir	Üretici laboratuvarının ISO 16949 sertifika sahibi olması gerekir.
Uygulanabilir Standardı olmayan kimyasallar/ham maddeler	Üreticinin kendi bünyesindeki laboratuvar test raporları kullanılabilir	Üretici laboratuvarının ISO 9001 sertifika sahibi olması gerekir.

PVOC programı, CoC'yi elde etmek için üç (3) olası yöntem sağlayarak ihracatçılara ve ithalatçılara maksimum esneklik sağlamak üzere tasarlanmıştır. Uygulanan yöntem, ihracatçıların Kenya'ya yaptığı sevkiyatların sıklığına, ürün risk düzeyine ve sertifikasyon için başvururken başlangıçta gösterebilecekleri uyumluluk düzeyine bağlıdır.

2.2.1. Birinci yöntem: Gönderi denetimi ve test

Bu yöntem kapsamında, sevk edilecek ürünler hem test edilmeli, hem de ilgili standartlara ve gerekliliklere uygunluğu göstermek için fiziksel olarak denetlenmelidir. Bu yol, tüccarlar veya üreticiler tarafından ihraç edilen tüm ürünlere açıktır. Ek olarak, bu yöntem kapsamında Çin ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden gelen tüm konteynerli kargolar, sözleşmeli denetim kuruluşları tarafından mühürlenmeli ve CoC'de belirtilen mühür ve konteyner numaralarına sahip olmalıdır.

Aşağıdaki ürünler, risklerine göre yalnızca Birinci Yöntem kapsamında sertifikasyona uygundur:

- Hayvansal ve Balıkçılık ürünleri (taze ve dondurulmuş - daha fazla işlenmemiş)
- Petrol ürünleri ve baz yağlar
- Pirinç, buğday, fasulye, mısır vb. gibi tahıl ve bakliyatların toplu sevkiyatları
- Yenilebilir yemeklik yağlar
- Gübre
- Taze süt ürünleri
- Taze bahçe ürünleri
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG)
- Şeker
- Kullanılmış veya ikinci el mallar.

2.2.2. İkinci yöntem: Ürün kaydı

Bu yöntem, PVoC denetim firması tarafından bu tür ürünlerin kaydı yoluyla düşük riskli ancak makul ve tutarlı kalite seviyelerine sahip mallar için hızlı bir sertifikasyon süreci sunar. Ürün kaydı, homojen ürünlerin sık sevkiyatları olan İhracatçılara önerilir. Kayıt için gereken zorunlu belgeler arasında, birinci yöntem kapsamında sertifikalandırılmış önceki sevkiyatlar için verilen ve ilgili Kenya Standartlarına veya onaylı spesifikasyona uygunluğu gösteren tanınmış laboratuvarlardan herhangi birinden alınan test raporu(ları) yer alır. Kayıt bir yıllık bir süre için geçerlidir. Kayıtlı ürün sevkiyatları, tanınmış laboratuvarlarda zorunlu testlerden muaf, ancak, muayene için hedeflenen sevkiyatlar için herhangi bir sertifikasyon kararı verilmeden önce, üretici tarafından gönderilen partilere kadar izlenebilen test raporları, değerlendirme için PVoC denetim firmasına sunulmalıdır.

2.2.3. Üçüncü yöntem: Ürün lisanslaması

Bu yöntem yalnızca üretim/imalat süreçlerinde bir kalite yönetim sisteminin varlığını gösterebilen üreticilere açıktır. Bu tür üretim süreçleri yetkili PVoC denetim şirketleri tarafından onay öncesinde denetlenir ve lisanslanır. Lisanslama için sunulan ürünler, ilgili Kenya Standartları veya onaylı spesifikasyonların gerekliliklerine uygunluklarını belirlemek için akredite laboratuvarlardan herhangi birinde teste tabi tutulacaktır. Bu sürecin başarılı bir şekilde tamamlanması üzerine, üreticiye ilgili ürünler için üç (3) yıllık bir süre veya PVoC sözleşmesinin geçerlilik süresi tarafından belirlenen bir Lisans sunulacaktır. Lisanslı ürünler, Uygunluk Sertifikası'nın verilmesinden ve bunların daha sonra gönderilmesinden önce yetkili PVoC denetim şirketleri tarafından rastgele fiziksel muayeneye tabi tutulacaktır.

2.3. Malların muayenesi

Tebliğ'e göre, tüm mallar Kenya Standartlarına uygunluk doğrulamasından geçirilecektir. Tebliğ'de yer alan sevk öncesi incelemeden muaf mallar Giriş Limanı'na varışta muayene edilecektir. Giriş limanına uygunluk sertifikasıyla gelen mallar doğrudan serbest bırakılacaktır. Ancak, risk kriterlerine göre hedeflenen gönderiler gözetim testine tabi tutularak şartlı olarak serbest bırakılabilir.

İthalat sürecinde CoC'nin kopyası, Giriş Limanlarında kargonun gümrükten geçirilmesini kolaylaştırmak için Kenya Ulusal Elektronik Tek Pencere Sistemi ("Tek Pencere") aracılığıyla hem KEBS'ye hem de KRA'ya sunulmalıdır.

KEBS onayından geçirilmesi için Tek Pencere aracılığıyla sunulacak diğer İthalat belgeleri şunlardır:

- i. Gümrük Onaylı Giriş
- ii. Konşimento
- iii. İthalat beyannamesi formu (IDF)
- iv. Fatura
- v. Paketleme listesi
- vi. Yeni motorlu taşıt yedek parçaları, yeni motorlu taşıt ve mobil ekipman için gerçek otantik garanti türü onayı (uygulanabilir olduğunda)
- vii. Diğer ortak devlet kurumlarının izinleri ve onayı (uygulanabilir olduğunda)

2.4. Uygunluk sertifikası olmadan gelen mallar

Atanmış muayene kuruluşu veya kuruluşlarının bulunmadığı ülkelerden Giriş Limanına Uygunluk Sertifikası olmadan gelen herhangi bir mal, masrafları ithalatçıya ait olmak üzere uygunluk kontrolüne tabi tutulacaktır.

2.5. Varış noktası denetimi

Kenya Standartları Bürosu, Bakanlığın onayıyla, Uygunluk Sertifikası olmadan gelen mallar üzerinde malın varış noktasında denetimi gerçekleştirebilir. Varış noktası denetimine tabi tutulan mallar, ithalatçı tarafından onaylanmış gümrük değerinin yüzde yirmisi tutarında bir denetim ücretinin ödenmesi üzerine varış noktasında denetime tabi tutulur.

2.6. Bitki sağlığı önlemleri

Bitkisel ürünlerin ithaline ilişkin düzenlemeler Kenya Plant Health Inspectorate Service (KEPHIS)² tarafından yerine getirilmektedir. KEPHIS tarafından hazırlanan ayrıntılı rehber [guidelines.pdf \(kephis.org\)](https://www.kephis.org/guidelines.pdf) linkinden ulaşılabilir olup uygulama özetle aşağıdaki gibidir.

Uygulamaya canlı biyolojik kontroller, biyo-gübreler, biyo-uyarıcılar, organik gübreler, bunların ürünleri ve diğer düzenlenmiş maddeler dahildir. Risk değerlendirmesi tamamlandıktan sonra, onaylanan ürünler etkinlik veya kayıt için ilgili araştırma kurumlarına yönlendirilir.

Bitki İthalatı ve Karantina Düzenleme Sistemi (PIQRS)³ aracılığıyla sağlanan ürüne en uygun başvuru formu seçilip doldurulur. KEPHIS kayıt görevlisi, başvuru formu ayrıntılarının eksiksizliğini ve kabul edilebilirliğini değerlendirerek başvuruyu PIQRS sistemi aracılığıyla kabul edecek veya reddedecektir.

Başvuru kabul edildiğinde, başvuru dosyasının dört adet basılı kopyasının (başvuru formu ve ilgili destekleyici ekler) KEPHIS'e gönderilmesi gerekecektir.

2.7. Biyogüvenlik denetimleri

Biyogüvenlik denetimleri Biyogüvenlik Yasasına göre yapılmaktadır.

Bu Yasanın amaçları şunlardır:

² Kenya Bitki Sağlığı Denetim Hizmeti

³ Plant Import & Quarantine Regulatory System

1. Gerekli araştırmaları yaparak genetiği değiştirilmiş organizmaların oluşturabileceği riskleri en aza indirmek;

2. İnsanların ve çevrenin sağlığı üzerinde olumsuz etkisi olabilecek genetiği değiştirilmiş organizmaların geliştirilmesi, transferi, elleçlenmesi ve kullanımında yeterli düzeyde koruma sağlamak; ve

3. Genetiği değiştirilmiş organizmaların geliştirilmesi, transferi, elleçlenmesi ve kullanımı ve ilgili faaliyetler hakkında inceleme ve karar alma için şeffaf, bilime dayalı ve öngörülebilir bir süreç oluşturmak.

Ayrıntılı bilgiye

www.biosafetykenya.go.ke/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=121 linkinden ulaşılabilir.

2.8. Helal belgelendirme

Helal sertifikasyonu işlemleri Kenya Bureau of Halal Certification kurumunca yapılmakta olup kurumun web sitesine www.kbhc.info linkinden ulaşılabilir. Ancak Kenya'ya ithalatta helal belgelendirme zorunluluğu bulunmamaktadır.

KBHC, tüm ürünlerin İslami beslenme yasalarının gerektirdiği maksimum hijyenik ve insani standartlara uymasını sağlamayı amaçlayan, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. KBHC, bu ürünleri kaynaktan tüketiciye kadar her noktada izler. Bu süreç, KBHC tarafından eğitilmiş müfettişler tarafından yapılan kapsamlı denetim ve sürekli kontroller yoluyla yürütülür.

3. İthal yasak ve kısıtlı ürünler

İthal yasak ve kısıtlı ürünler gümrük idaresinin bağlı olduğu KRA (Kenya Gelir İdaresi) tarafından yayınlanmış olup bu ürünler Doğu Afrika Birliği Gümrük Anlaşması uyarınca belirlenmiştir.

Aşağıda Kenya'ya ithal edilmesi yasak olan maddelerin kapsamlı olmayan bir listesi bulunmaktadır:

- Çok çeşitli tehlikeli maddeler ve kimyasallar
- Cıva içeren güzellik ve kozmetik ürünleri
- Uyuşturucular
- Sahte para
- Beyaz fosforla yapılmış kibritler
- Pornografik ve müstehcen malzemeler
- Ticari araçlar için kullanılmış lastikler
- Tek kullanımlık plastik torbalar
- Demir atıkları ve hurdaları
- Ortak Devletlerde yetiştirilen herhangi bir ağaçtan elde edilen kereste
- Taze işlenmemiş balık (Nil Levreği ve Tilapya)
- Odun kömürü.

İzin gerektiren bazı kısıtlanmış maddeler şunlardır:

- Yaylar, oklar ve eskrim ekipmanları
- Ateşli silah parçaları, mühimmat ve patlayıcılar
- Genetiği değiştirilmiş ürünler
- Tarihi eserler
- Her türlü fildişi.

Liste çok kapsamlı olup [East African Community Customs Management Act 2004.pdf \(kenyalaw.org\)](#) linkinden 230'uncu sayfadan itibaren tüm listeye ulaşılabilir.

4. İthalat denetiminden muaf eşyalar ve talep edilen belgeler

2023 yılında KEBS tarafından yayınlanan PVOC PROGRAM OPERATIONS MANUAL ([PVOC-MANUAL v13.pdf \(kebs.org\)](#)) konuya ayrıntılı açıklama getirmektedir. Kenya'da ithal ürünler sevk öncesi incelemeye tabi olup KEBS tarafından söz konusu denetimleri yapmak üzere yetkilendirilmiş bağımsız kuruluşların düzenlediği uygunluk belgesi (**Certificate of Conformity**) birçok üründe zorunludur.

Diğer taraftan PVoC'den muaf olan ithalatlar ise aşağıdaki gibidir.

İthalat türü	Şartlar
Endüstriyel hammaddeler, karayolu taşıtları, makineler için tamamen demonte kitler ve kayıtlı üreticiler tarafından kendi kullanımları için ithal edilen endüstriyel yedek parçalar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KEBS tarafından onaylanan ham maddeler ve nihai ürünler için kalite kaydı ▪ Hammadde(ler)in tamamen farklı bir ürüne (bitmiş ürün) dönüştürüldüğüne dair kanıt ▪ Bir kalite yönetim sistemi/veya profesyonel uygulama için sertifikasyon kanıtı ▪ Üreticilerin onaylı bir laboratuvar (akredite laboratuvar, devlet laboratuvarı, ISO sertifikalı üretici laboratuvarı) tarafından verilen ham maddeler için analiz sertifikası veya malzeme güvenlik veri sayfası sağlaması ▪ Nihai ürünlerin ithal edilen ham maddelerle doğrudan bağlantılı olduğuna dair kanıt ▪ Montajcı veya Bağlantılı Üretim veya İhracat İşleme Bölgesi olarak kayıt kanıtı ▪ Diğer devlet kurumlarından üretim (Lisans veya İzin) kanıtı
Ekipman ve orijinal ekipman üreticileri (OEM) lisanslı güç üretim şirketleri için parçalar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orijinal Ekipman Üreticisi garantisi
Orijinal tıbbi ekipman parçaları	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yedek parçalar için orijinal ekipman üreticisinin kanıtı ▪ Üreticinin garantisi
Diplomatlar ve diplomatik misyonlar tarafından ithal edilen mallar motorlu taşıtlar hariç.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dışişleri Bakanlığı tarafından verilen PRO 1A veya PRO 1B
İdare tarafından belirlenen değere sahip kurye paketleri ve Kenya Gelir İdaresi tarafından onaylanan doğrudan değerlendirme kalemleri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kenya İletişim İdaresi tarafından verilen paket işleyicisi lisansı ▪ Kenya Gelir İdaresi tarafından onaylanan doğrudan değerlendirme belgeleri
Doğu Afrika Birliğinde üretilen ürünler	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Menşe belgesi

Kullanılmış ürünler	▪ Kullanılmış eşya olduğunun kanıtı
Yeniden ithalat	▪ Gelir idaresinden alınan yeniden ithalat izni
Geçici ithalat	▪ Gelir idaresinden alınan geçici ithalat izni
Yeni motorlu kara taşıtları	▪ Üretici garantisi
Aşağıdaki ürünlerin ithalat denetimleri özel düzenlemeye tabidir: i. patlayıcılar, silahlar ve mühimmat ii. bitkiler, tohumlar ve dikim malzemeleri iii. canlı hayvanlar, karkaslar ve iv. kuluçkalık yumurtalar v. dokular ve organlar vi. hayvan ve hayvansal ürünler vii. farmasötik ürünler viii. pestisitler ix. uçak ve uçak parçaları x. deniz araçları ve deniz araçları parçaları xi. radyoaktif maddeler ve izotoplar	AŞAĞIDA AYRINTILI YER VERİLMİŞTİR

5. İthalat denetimleri özel düzenlemeye tabi ürünler

Yukarıdaki tablonun son satırında yer verilen ürünler için hangi kurumların ne tür belgeler verilmesi şartı ile ithalat yapılabileceği bilgilerine aşağıdaki tabloda ayrıntılı şekilde yer verilmiştir. Bu ürünler sevk öncesi incelemeye tabi olmayıp muhtelif kurumlarca sağlık ve güvenlik yönünden denetime tabidirler.

Zorunlu belgelendirme talep edilen ürünler	Söz konusu belgeleri veren/düzenleyen kurum/kuruluş
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0101–0106: Live animals ▪ 0201–0210: Fresh/chilled carcasses only ▪ 0407.11.00, 0407.19.00 – Fertilised eggs for incubation ▪ 0504.00.00: fresh/chilled only ▪ 0506.10.00, 0506.90.00: Bones and horn-cores ▪ 0508: Coral and similar materials 	<p>Ministry of Agriculture and Livestock Development – Director of Veterinary Services</p> <p>IMPORT/EXPORT – Ministry of Agriculture and Livestock Development (kilimo.go.ke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • Import Standardization Mark (ISM) Permit (Yerel piyasada satılacak ürünler için)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0511.10.00: Animal semen ▪ 0511.99.10: Animal semen other than of bovine ▪ 4101 – 4103: Raw hides and skins 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0601 - 0604: Live plants and planting materials ▪ 0701 - 0709: Edible vegetables and certain roots and tubers – (Fresh/chilled) ▪ 1211, 1213: Oil seeds and oleaginous fruits; miscellaneous grains, seeds, and fruit; industrial or medicinal plants; straw and fodder ▪ 1401- 1404: Vegetable planting materials; vegetable products not elsewhere specified or included ▪ Seeds for sowing under any chapter. 	<p>Kenya Plant Health Inspectorate Services</p> <p>Import/Exports Kenya Plant Health Inspectorate Service - KEPHIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • İhraç ülkesinde düzenlenen İhraç Kontrol Belgesi
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0301 – 0302: Fish Live, fresh, or chilled ▪ 0306: Crustaceans, whether in shell or not, live, fresh, or chilled ▪ 0307: Molluscs, whether in shell or not, live, fresh or chilled ▪ 0308: Other aquatic invertebrates ▪ 0511.91.10: Fish eggs 	<p>Ministry of Agriculture and Livestock Development – Fisheries Department</p> <p>IMPORT/EXPORT – Ministry of Agriculture and Livestock Development (kilimo.go.ke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • Import Standardization Mark (ISM) Permit (Yerel piyasada satılacak ürünler için)
<p>3601 – 3604: Explosives and pyrotechnic substances</p>	<p>Mining Geological Department</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit
<p>3808: Insecticides, rodenticides, fungicides, herbicides, anti-sprouting products</p>	<p>Pest Control Products Board</p> <p>Trial Samples Import Procedure – PEST CONTROL PRODUCTS BOARD (pcpb.go.ke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Certificate of radioanalysis
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3001: Organs and glands ▪ 3002: Blood and related products 	<p>Pharmacy and Poisons Board</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3003 - 3004: Medicaments ▪ 3006.30.00: Opacifying preparations for X-ray examinations; diagnostic reagents designed to be administered to the patient ▪ 3006.40.00: Dental cements and other dental fillings; bone reconstruction cements ▪ 3006.60.00: Chemical contraceptive preparations based on hormones. ▪ 3006.91.00: Appliances identifiable for ostomy use ▪ 3006.92.00: Waste pharmaceuticals ▪ 3006.93.00: Placebos and blinded (or double-blinded) clinical trial kits for a recognised clinical trial, put up in measured doses 	<p>Guideline on Import and Export of Health Products and Technologies - Pharmacy and Poisons Board (pharmacyboardkenya.org)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Parallel import license (Paralel ithalat yapacak olan şirketler için) • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • Import Standardization Mark (ISM) Permit (Yerel piyasada satılacak ürünler için)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8526: Radar apparatus, radio navigational aid apparatus, Radio remote control apparatus 	<p>Ministry of Information, Communication and Digital Economy The Communications Authority</p> <p>Type-Approval-Importation-and-Distribution-Equipment-Regulation.pdf (ict.go.ke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Importer License
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8801 - 8807: Aircraft, spacecraft and parts thereof ▪ 4011.30.00: Aircraft tyres ▪ 4012.13.00: Retreaded aircraft tyres ▪ 8407.10.00: Aircraft engines ▪ 8409.10.00: Parts for aircraft engines 	<p>Kenya Civil Aviation Authority</p> <p>KCAA Kenya Civil Aviation Authority</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9301-9307: Arms and ammunition, parts and accessories thereof ▪ 3602.00.00 Prepared explosives, other than propellant powders. 	<p>Central Firearms Bureau</p> <p>FLB (firearms.or.ke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 84.01 - Nuclear reactors; fuel elements (cartridges), non-irradiated, for nuclear 	<p>Kenya Nuclear Regulatory Authority</p>

<p>reactors; machinery and apparatus for isotopic separation</p> <p>▪ 2844 – 2845: Radioactive chemical elements and radioactive isotopes</p>	<p>Import and Export of Nuclear Materials and Radiation Sources – KNRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import License • Certificate of radioanalysis
<p>▪ Chapter 89: Ships, boats, and floating structures</p> <p>▪ Spares for ships, boats, and floating structures in any chapter</p>	<p>Kenya Maritime Authority</p>
<p>▪ 3002.42.00: Vaccines for veterinary medicine</p> <p>▪ 3002.49.00: Other veterinary vaccines</p> <p>▪ 3808 Livestock and animal medicine under</p>	<p>Veterinary Medicines Directorate</p> <p>Homepage VMD - Veterinary Medicine Directorate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • Import Standardization Mark (ISM) Permit (Yerel piyasada satılacak ürünler için)
<p>▪ 0507: Ivory, tortoise-shell, whalebone and whalebone hair, horns, antlers, hooves, nails, claws and beaks, unworked or simply prepared but not cut to shape; powder and waste of these products.</p>	<p>Kenya Wildlife Service</p> <p>InfoTradeKenya</p> <ul style="list-style-type: none"> • Import Permit • Local CoC (İhracat ülkesinden CoC olmadan gelen ürünler için) • Import Standardization Mark (ISM) Permit (Yerel piyasada satılacak ürünler için)

6. Piyasa gözetimi ve denetimi

Kenya’da piyasa gözetimi ve denetimi yapmaya yetkili kuruluş KEBS’tir ([Market Surveillance – Kenya Bureau of Standards \(kebs.org\)](#)). Denetimler re’sen yapılabildiği gibi ihbar üzerine yapılması da mümkündür.

Gözetim ve denetimler; Kenya Standartları Bürosu tarafından Kenya pazarındaki ürünlerin belirlenmiş gerekliliklere uymasını ve sağlık, güvenlik veya çevreyi tehlikeye atmamasını sağlamak için yürütülen faaliyetler ve alınan önlemlerdir. Bu kapsamda KEBS’in:

- Programlanmış bir faaliyet çizelgesi ve ürün risk değerlendirmesinin sonuçlarını kullanarak sektöre yönelik piyasa gözetim faaliyetlerini (Uyum Değerlendirmesi) yürütmek;
- Standart altı ve sahte ürünlerle ilgili tüm şikayetlerin kabul edilmesini, incelenmesini, değerlendirilmesini ve sonuca kadar araştırılmasını sağlamak;
- El koyma, tutuklama, kovuşturma ve ürün geri çağırımları dahil olmak üzere düzeltici eylem ve önleyici eylemleri başlatmak ve uygulamak;

- Piyasa istihbaratını toplamak ve değerlendirmek ve kuruluşa pazardaki ürünlerin uyumluluğunu sağlamak için stratejiler konusunda tavsiyelerde bulunmak;
- Ürün kalitesi sorunları ve tüketicilerin hakları ve yükümlülükleri konusunda farkındalık yaratmak için programlar geliştirmek ve uygulamak; ve
- Ürün ve hizmet performansı izlemede yer alan diğer hükümet ve özel sektör kuruluşlarıyla ortaklık kurmak şeklinde görev tanımını ile çerçevesi çizilmiştir.

Standartlar Bürosuna ek olarak Kenya Rekabet Kurumu ve buraya bağlı Tüketiciyi Koruma İdaresi de piyasa gözetimi ve denetimi alanında yetkilidir.

Ürün güvenliğine ilişkin genel esaslar 2010 tarihli “Competition Act” kanununda (www.cak.go.ke/sites/default/files/Competition_Act_No._2012_of_2010.pdf) belirlenmiştir. Bu kanuna dayanılarak hazırlanan “Consumer Production Guidelines” (www.cak.go.ke/sites/default/files/guidelines/consumer-protection/Consumer%20Protection%20Guidelines.pdf) uygulamayı belirleyen dokümandır.

Bu kapsamda Tüketiciyi Koruma İdaresinin temel işlevi, yanlış veya yanıltıcı beyanlar ve güvenli olmayan, kusurlu ve uygunsuz malların tedarikiyle ilgili şikâyetleri araştırmaktır.

Daire ayrıca öngörülen Tüketici Ürün Güvenliği Standartlarına ve öngörülen Ürün Bilgi Standartlarına uymayan işletmeleri de araştırır. Dairenin diğer işlevleri şunlardır; tüketici kuruluşlarının oluşturulmasını ve uymaları gereken standartları teşvik etmek, tüketici refahını teşvik etmek için tüketici kuruluşlarıyla çalışmak, tüketicileri Yasa kapsamındaki hakları ve yükümlülükleri konusunda bilinçlendirmek.

7. Etiketleme

Yoğunlaştırılmış süt, boyalar, vernikler, sebzeler, tütün ürünleri ve tereyağı gibi belirli ürünler için özel etiketleme gereklidir. Ayrıca, önceden paketlenmiş ürünlerin ithalatı metrik ağırlık veya metrik sıvı ölçüsü ile satılmalıdır. Ağırlıklar ve ölçü göstergeleri metrik formda olmalı veya hem metrik hem de İngiliz ölçü birimlerine uygun birimleri (ör. ABD standardı) göstermelidir.

İthal edilen ürünlerin ambalajlarının tüm etiketleri İngilizce ve/veya Kiswahili dilinde olmalıdır. Paketlenmiş ürünler (gıda maddeleri, kimyasallar, kozmetikler ve benzeri ürünler gibi) parti numaralarını ve son kullanma tarihlerini ve/veya üretim tarihlerini belirtmelidir. Sınırlı raf ömrüne sahip tüm ithalatlar (gıda ürünleri) Kenya'ya beklenen varış tarihinden itibaren %75'ten fazla raf ömrüne sahip olmalıdır. Gıda dışı ürünler için gereken asgari raf ömrü %50'dir.

Üreticilerin tüketilebilir ürünlerin etiketlerinde üretim ve son kullanma tarihini belirtmeleri gerekir. Farmasötik ürünlerin etiketinde, terapötik olarak aktif maddeler, etkisiz bileşenler, herhangi bir bakterisidal veya bakteriyostatik maddenin adı ve yüzdesi, son kullanma tarihi ve parti numarası, ürünün kayıt numarası ve uyarılar veya önlemler ile üreticinin resmi adı ve iş adresi yer almalıdır.

Ayrıntılı bilgi için; bazı özellik arz eden ürünler için Standartlar Kanunu uyarınca hazırlanan aşağıdaki tebliğler incelenebilir.

- Kenya standard on labelling pre-packaged foods,
- Kenya standard specification for textile labels,
- Kenya standard textile care labelling code,
- Kenya standard specification for tomato products,
- Kenya standard specification for drinking water,
- Kenya standard specification for labeling of cosmetic products,

- Kenya standard specification for general standard for the labeling and claims for prepackaged foods for special dietary uses,
- Kenya standard specification for medical devices—symbols to be used with medical device labels, labeling and information to be supplied,
- Kenya standard for re-usable rubber contraceptive diaphragm,
- Kenya standard specification for essential oils—labelling and marking containers,
- Kenya standard specification for the labelling of and claims of foods for special medical purposes

8. Diğer önemli hususlar

Kenya'nın ithal ürünler için uyguladığı prosedürlerin ihracatçılarımız açısından teknik engel oluşturmadığı değerlendirilmekte birlikte, sevk öncesi inceleme süreçlerinin uzun sürebilmesi zaman zaman şikayetlere konu olmaktadır. Öte yandan, söz konusu uygulama bütün ülkelerin ihracat ürünlerini kapsamakta, her ülke ihracatçıları için benzer süreçler yaşanmaktadır.

Kenya, Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ve Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (COMESA) gibi bölgesel entegrasyona yönelik uluslararası kuruluşların üyesidir. Ülke, bu kapsamda birçok diğer Afrika ülkesiyle tercihli ya da gümrük vergisiz ticaret yapmakta, diğer üye ülkelerden ihracatçıları pazara girişte avantajlı konuma gelebilmektedir. Buna ek olarak Kenya'yla ticari ilişkileri daha gelişmiş olan özellikle Çin ve Hindistan gibi ülkelerin ülkede kurmuş olduğu ilişkiler ağıyla kendilerine avantaj sağlayabildiği gözlemlenmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'den Kenya'ya ihraç edilen ürünlerin denetimlerinin Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından KEBS düzenlemelerine göre yapılması hususunda girişimler olmuşsa da Kenya otoritelerinin denetimlerin tarafsızlığı kaygısı nedeniyle bir sonuca bağlanamamıştır. Son olarak 2016 yılında iki kurum yetkilileri arasında konu gündeme gelmiştir. KEBS yetkilileriyle yapılan görüşmelerde, bu tür denetimlerin bağımsız ve tarafsız kuruluşlarca yapılmasının gerektiği, Türk mallarının Türkiye'de resmi statüyü haiz bir kuruluş tarafından denetlenmesine sıcak bakılmadığı aktarılmaktadır. Buna ek olarak, uygunluk değerlendirme kuruluşları KEBS tarafından bölgesel olarak yetkilendirilmekte, TSE'nin Türkiye'nin dahil olduğu bölgenin diğer ülkelerinde bu denetimleri sürdürecektir bir teşkilatlanmasının olmayışı da uygulamada TSE'nin yetkilendirilmesini zorlaştırmaktadır.

Kenya'nın ürün güvenliği ve denetimi uygulamalarından kaynaklanabilecek sorunlarla karşılaşılmasında için ihracat öncesinde ilgili kurumlarla irtibat kurulması mümkündür. Bu konuda Kenya Trade Network Agency ([KenTrade – Trade Made Simple](#)) sitesinin ve bu sitenin altında faaliyet gösteren Info Trade Kenya ([InfoTradeKenya](#)) sitesinin incelenmesi ve takibi faydalı olacaktır. Bölge özelinde tecrübesi bulunan kargo firmalarıyla çalışılması muhtemel sorunların çözümünü kolaylaştırabildiği gibi, Ticaret Müşavirliğimize danışılması halinde de gerekli bilgilendirme ve yönlendirme ihracatçılarımıza sağlanmaktadır.

9. Yatırımcılar için yararlı bilgiler

9.1. Faydalı linkler

Yatırım fırsatları ve projeler için [eOpportunities \(invest.go.ke\)](#)

Vize başvuruları [Kenya Electronic System for Travel Authorisation \(eTA\) \(etakenya.go.ke\)](#)

Kenya Investment Authority [www.invest.go.ke](#)

Doğu Afrika Birliği Ortak Gümrük Tarifesi [https://kra.go.ke/images/publications/EAC-CET-2022-VERSION-30TH-JUNE-Fn.pdf](#)

Kenya Bureau of Standards [https://www.kebs.org](#)

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme <https://www.sgs.com.tr>

Teknik engeller www.teknikengel.gov.tr

Kamu ihalelerine ilişkin duyurular www.tenders.go.ke

Serbest Bölgeler [*Special Economic Zones Authority \(sezauthority.go.ke\)*](http://Special Economic Zones Authority (sezauthority.go.ke))

İhracat Serbest Bölgeleri [*EPZA Home - EPZA \(epzakenya.com\)*](http://EPZA Home - EPZA (epzakenya.com))

Yatırım Destekleri [*Investment Incentives - Kenya Investment Authority*](http://Investment Incentives - Kenya Investment Authority)

Şirket unvanı araştırılması ve reserve edilmesi; <https://www.ecitizen.go.ke>

Şirket kuruluşu ile ilgili;

<http://www.invest.go.ke/starting-a-business-in-kenya/>

<https://eregulations.invest.go.ke/menu/1?l=en>

Çalışma izni <https://immigration.go.ke/work-permits-passes/>

NSSF - Sosyal güvenlik kaydı <https://www.nssf.or.ke>

NHIF – Ulusal Hastane Sigorta Fonu <https://www.nhif.or.ke>

Vergi mükellefiyet kaydı <http://kenya.eregulations.org/procedure/99/63?l=en>

<https://etims.kra.go.ke>

KDV ile ilgili ayrıntılı bilgi [*Value Added Tax \(VAT\) - KRA*](http://Value Added Tax (VAT) - KRA)

Proje sürecinde PPP'lerin listesi [*Public Private Partnership Unit – The Centre of PPP Expertise \(pppunit.go.ke\)*](http://Public Private Partnership Unit – The Centre of PPP Expertise (pppunit.go.ke))

Yatırım fırsatları ve projeler listesi için [*eOpportunities \(invest.go.ke\)*](http://eOpportunities (invest.go.ke))

9.2. Ulaşılabilecek hukuki & mali danışmanlık şirket ve bürolarına ilişkin bilgiler

Hukuki ve mali danışmanlık şirketleri dahil Türk ihracatçı ve yatırımcılarımızın Kenya ile ilgili her türlü ihtiyaçlarını, Nairobi Ticaret Müşavirliği ofisine sorarak ve danışarak hareket etmesinde fayda görülmekte olup Ticaret Bakanlığımızın sistemi olan Müşavire Danışın uygulamasından soruların ve taleplerin iletilmesi mümkündür. (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>).

Ticaret Müşavirliğimizce hazırlanan diğer raporlara ulaşmak için: [*Müşavirlik Raporları \(ticaret.gov.tr\)*](http://Müşavirlik Raporları (ticaret.gov.tr))

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Nairobi Ticaret Müşavirliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanılarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz.

Dr. Mustafa ALICI
Nairobi Ticaret Müşaviri
Adres: Nairobi Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği
30 Gigiri Road, off Limuru Road, Nairobi, KENYA
Ofis Tel : +254 20 7124779
Ofis IP Tel: +90 312 2048363
E-posta: nairobi@ticaret.gov.tr
www.ticaret.gov.tr
<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>